

پیشگفتار

نامه به فیلمون

او هستند (کول ۴: ۷-۱۴؛ فیل ۲۳-۲۴). ولی مخاطب این نامه را نمی‌شناسیم و نامش در جای دیگری نیامده است. ظاهراً یکی از اعضای مهم جمعیت مسیحیان کولسی بوده و جمعیت مذکور از موقعیت و نفوذ و ثروت او بهره‌مند بوده است. (بندهای ۵-۷). وی بوسیله پولس به مسیحیت گرویده و رسول این نکته را با ظرافت به او یادآوری می‌کند (بند ۱۹) و برای او اعتبار و احترام زیادی قائل است تا به جایی که او را «همکار محبوب» خود می‌داند (بند ۱).

اوضاع و شرایط در هنگام نوشتن نامه

اوضاع و شرایط در هنگام نوشتن نامه تا اندازه‌ای مبهم و تاریک است ولی با توجه به اشاره‌های مختلفی که پولس در این نامه می‌کند می‌توان وضعیتی مجسم و فرض نمود که نزدیک به حقیقت باشد.

اونیسیموس، برده فیلمون، بر اثر خطای مختصری از پیش ارباب خود فرار کرده است (بند ۱۸) و در اوضاع و شرایطی که گزارش نشده، پولس را ملاقات کرده، به او پیوسته و به مسیحیت گرویده است (بند ۱۰)، از سوی دیگر پولس هم به اونیسیموس علاقمند شده، او را نزد خود نگهداشته و همکار خود کرده

از کلیه نامه‌هایی که از پولس در دست داریم، این نامه کوتاهترین آنها است. با این همه فقط یادداشت ساده‌ای نیست زیرا پولس در این نامه تمام رسوم نامه‌نگاری متداول آن دوران را رعایت کرده است. همچنین گرچه شخصی‌ترین نامه‌های پولس است با این همه نمی‌توان آن را «نامه‌ای خصوصی» بشمار آورد زیرا پولس آن را به «کلیسایی که در خانه فیلمون جمع می‌شوند» نیز خطاب می‌نماید (بند ۲). آیا دلیل واقعی این نیست که در جسم مسیح امور شخصی، دیگر جنبه خصوصی ندارند؟

احساسات و عواطفی که پولس در این نامه بیان می‌کند همواره موجب شگفتی بوده است. وی هرگز تا به این اندازه سعی نکرده است که مقام و اقتدارش به پیروان تحمیل نگردد. پولس در این نامه دستور نمی‌دهد بلکه استدعا می‌کند، پیشنهاد می‌نماید و چیزی را تحمیل نمی‌کند. به همین سبب «موریس گوگل» این یادداشت را «شاهکار حقیقی ذوق و دل» توصیف کرده است. آنچه مسلم است پولس این نامه را از رم یا قیصریه نوشته و به هر صورت همزمان با نگارش نامه به کولسیان بوده است: در آن موقع پولس زندانی است (کول ۴: ۳، ۱۰، ۱۸؛ فیل ۹، ۱۰، ۱۳، ۱۸) و همان همراهان در پیرامون

ارزش نظریات عقیدتی نامه

گاهی تعجب می‌کنند از اینکه نامه‌ای «خصوصی» که چندان حاوی عقاید قاطع مذهبی نیست جزو نوشته‌های برحق کلیسا منظور شده باشد. ولی شاید کلیسای کهن این یادداشت را پذیرفته زیرا حاوی چیزی دربارهٔ وضع مسیحیت در مقابل بردگی است و این نکته را در جای دیگری نیافته است. این فرضیه را می‌توان پذیرفت ولی نباید تفسیر این نامه مختصر را به صورت رساله‌ای دربارهٔ «بردگی از نظر انجیل» درآورد. زیرا وقتی که پولس این نامه را می‌نوشت منظور او مورد معین و مخصوصی بود و بدین سبب در این، بیش از نامه‌های عقیدتی خود از روابط بین ارباب و برده سخن گفته است.

در قسمت‌های مختلفی که پولس در نامه‌های خود به روابط بین اربابان و بردگان می‌پردازد ممکن است با لحنی فاقد جرأت و صراحت جلوه نمایند (۱- قرن ۷: ۲۰-۲۴؛ افس ۶: ۵-۹؛ کول ۳: ۲۲-۴: ۱). شکی نیست که برده‌دنیای کهن در اظهارات این بندها، تأیید موقعیت بشری و مناعت خود را می‌یافته است. ولی پولس نظام بردگی را به طور اصولی نفی نمی‌نماید، گرچه با کمال جرأت اطمینان می‌دهد که در مسیح تمام مرزها از بین رفته است و دیگر «نه برده و نه آزاد» وجود دارد (غلا ۳: ۲۸). به مسیحیان روم، چه بردگان و چه اربابان می‌نویسد: «محبت برادرانه، با علاقه و ارتباط مشترک شما را به یکدیگر پیوند دهد» (روم ۱۰: ۱۲). و اطمینان می‌دهد که «در برابر خدا» و «در مسیح» در میان گروه برادرانه و مخصوصاً جمعیت نیایش‌کنندگان، تمام

است چنانکه در نامه به کولسیان او را «برادر باوفا و محبوب» می‌خواند (۹: ۴). ولی ادامهٔ این وضعیت دقیق و حساس است زیرا بدون اینکه موافقت فیلمون را جلب نماید و یا حتی به او اطلاع داده باشد برده‌فراری را به خدمت خود گرفته است و ممکن است فیلمون به سبب رفتار بی‌ملاحظهٔ پولس اعتماد خود را نسبت به او از دست بدهد. مضافاً بر اینکه از نظر قانونی و حقوق فردی، نگهداشتن یک برده‌فراری تخلف مهمی بوده، پولس در این مورد شریک جرم بشمار می‌آید و امکان دارد او نیسیموس را تعقیب کرده، دستگیر نمایند و به عنف به نزد اربابش ببرند که مجاز است او را شدیداً تأدیب نماید. بدین سبب می‌توان درک کرد که چرا پولس تصمیم گرفته او نیسیموس را به نزد اربابش روانه کند. با این همه فقط به فرستادن او اکتفا نکرده بلکه این یادداشت را هم به فیلمون خطاب می‌نماید و خواهش می‌کند که برده‌خود را نه فقط به مانند «یک برادر محبوب» بپذیرد (بند ۱۶) بلکه مثل اینکه خود پولس است (بند ۱۷). پولس به صراحت درخواست نمی‌کند که او نیسیموس را آزاد نماید ولی شکی ندارد که فیلمون بیشتر از آنچه درخواست کرده است انجام خواهد داد (بند ۲۱)، و فیلمون باید درک کند که مفهوم کلمه «بیشتر» چیست. به هر صورت پولس به روشنی می‌فهماند که انتظار دارد او نیسیموس، اعم از اینکه آزاد بشود یا نشود به منظور خدمت انجیل به نزد او برگردانده شود.

و برادر او خواهد بود. بنابراین اثری از جنبه تسلط و سروری باقی نخواهد ماند و او نیسیموس برادر به معنی کامل کلمه خواهد بود». پولس یادآوری و تأکید می کند که فیلمون باید او نیسیموس را «به عنوان انسان و به عنوان مسیحی» (بنده ۱۶) برادرانه بپذیرد.

تئوپرس همچنین می نویسد: «اگر عهد جدید به معنی امروزی کلمه انقلابی نیست از عقاید و رسوم کهن هم طرفداری نمی کند و محافظه کار نیست زیرا هر نظم اجتماعی را از هم گسیخته و با ترکیب و ساختمان این دنیا می داند.

اصالت نامه به فیلمون

اصالت این نامه به ندرت مورد تردید بوده است. مفسری بنام پ. بنوا می گوید: نمی توان تصور کرد کس دیگری آن را نوشته باشد زیرا زبان او، شیوه نگارش او و قلب او است. با این همه کسانی که بخواهند اصالت نامه به کولسیان را نفی نمایند مجبورند در مورد اصالت این نامه هم مشکوک باشند زیرا به طوری که دیدیم این دو نامه چنان به هم پیوسته اند که نمی توان درباره آنها نظریات مخالف و متفاوتی ابراز نمود.

ایمانداران برابر و برادرند. با این همه چنین می نماید که از نظر حقوق مدنی، خارج از جامعه مسیحیت و در زندگی مدنی هیچگونه نتیجه ای نمی گیرد.

البته منظور پولس دو وضعیت مختلف یعنی «در برابر خدا» و «در برابر آدمیان» است و اکثراً چنین درک و تفسیر کرده اند که به نظر پولس بردگی دو جنبه کاملاً متمایز دارد. ولی در نامه به فیلمون این دو وضع از یکدیگر تفکیک نشده است. اگر پولس در جایی مستقیماً نگفته است اساس بردگی که در همه جا مرسوم است باید منسوخ گردد نمی توان ادعا کرد که می گوید برده باید همیشه برده باشد و در همان موقعیتی که در جامعه دارد باقی بماند چنانکه گویی این وضعیت از عالم بالا برایش تعیین گردیده است و نمی توان در آن تغییری قائل گردید. مفسری بنام تئوپرس چنین استنباط کرده، می نویسد: «در حقیقت پولس به هیچ وجه این دو جنبه را در کنار هم قرار نمی دهد: زیرا حس برادری و وحدت در مسیح خیلی مهم تر و مؤثرتر از رابطه برده و ارباب است و آن را از بین برده به طرز دیگری انجام می دهد. او نیسیموس نه فقط یک فرد برابر و یک عضو دیگر کلیسا محسوب خواهد شد بلکه عضو خانواده فیلمون

نامه به فیلمون

کول ۱:۴:۱۰: فی ۷:۱
روم ۵:۱۶: کول ۱۷-۱۵:۴
روم ۸:۱
کول ۹:۴:۳:۱
غلا ۶:۵:۵
۲۰:۱۲
۱-قرن ۱۵:۴: کول ۹:۴
۱ پولس، زندانی مسیح عیسی^a، و برادر تیموتاؤس، به فیلمون محبوب و همکار ما،^۲ و به اپفیه، خواهر ما، و به ارخپس، همزرم ما، و به کلیسایی که در خانه تو است^b؛^۳ فیض و صلح از سوی خدا، پدر ما، و خداوند عیسی مسیح! بر شما [باد].^۴ خدای خود را همواره سپاس می گویم، تو را در نیایش های خود یاد می کنم؛^۵ [زیرا] می شنوم محبت و ایمان تو را که به خداوند عیسی و برای همه مقدسان داری^c:^۶ تا هم رأیی تو در ایمان در شناساندن همه خوبی که در ما برای مسیح هست مؤثر گردد^d! زیرا به سبب محبت تو شادی بزرگ و دلگرمی داشته ام، چون که، ای برادر، قلب مقدسان بوسیله تو تسکین یافته است.^۸ بدین سبب [با اینکه] اعتماد بسیاری

a- پولس زندانی است ولی خود را در دست های مسیح می داند (۹، ۱۳، ۲۳). به نظر او زندانی شدنش واقعه ای تصادفی نیست بلکه قسمتی از مأموریت رسالت او است و شرکت او در رنجهای مسیح است (کول ۱:۲۴) و در نتیجه مفهوم پیروزی را دارد.
b- در آغاز مسیحیت، جمعیت مسیحیان در خاتمه یکی از افراد سرشناس مسیحی تشکیل می گردید. تصور می رود که اپفیه همسر فیلمون و ارخپس پسر ایشان بوده و این شخص ظاهراً وظیفه ای در کلیسای کولسی انجام می داده است (کول ۴:۱۷). به هر صورت با توجه به نقشی که فیلمون دارد، رفتار او نسبت به برده فراری نتایج مهم و مخصوصی برای گواهی مسیحیت داشته است.

c- در این عبارت: «محبت (قبل از ایمان) و ایمان به خداوند عیسی و برای همه مقدسان داری» ظاهراً پولس می خواهد یادآوری و تأکید نماید که رفتار نسبت به خداوند مستلزم آن است که همان رفتار را نسبت به برادران داشته باشند.

d- ترجمه تحت اللفظی: باشد که هم رأیی ایمان تو مؤثر باشد در شناخت هر نیکی در ما. عبارتی دشوار است پولس امیدوار است که ایمان فیلمون (که بر اثر محبت عمل می کند) برای همه مسیحیان نشانه مؤثر زندگی نوی باشد که از انجیل حاصل می گردد و بدین گونه برای اشاعه انجیل بکار رود.

e- در این عبارت هنر تجنیس بکار برده شده زیرا در زبان یونانی اونیسیموس به معنی مفید است.

f- در بعضی از نسخه های خطی چنین است: او را به نزد تو می فرستم، و تو، به مانند قلب خودم بپذیر.

g- ترجمه دیگر: در زندانی که به سبب انجیل در آن افتاده ام. (ر. ک بند a).

۱-قرن:۷:۲۲: او را برای همیشه بپذیری،^{۱۶} نه به عنوان یک برده، بلکه بیشتر از یک برده، یک برادر محبوب، خیلی بیشتر برای من و بلکه چقدر بیشتر برای تو، چه در جسم [تن] و [چه] در خداوند!^h

روم:۷:۱۵^{۱۷} پس اگر مرا شریک خود می دانی،ⁱ او را بپذیر چنانکه من هستم.^{۱۸} اما اگر خطایی به تو کرده است یا وامی دارد، آن را غلا:۶:۱۱ به حساب من بگذار: ^{۱۹} من، پولس، بدست خود نوشتم: خودم خواهم پرداخت. تا نگویم به تو که خود را هم به من بدهکاری^k. آری، ای برادر، من می توانم از تو خدمتی در خداوند بپذیرم؛ در مسیح

قلب مرا تسکین بده.^{۲۱} با اطمینانی که به اطاعت تو دارم به تو نوشتم، نیز می دانم که بیشتر از آنچه می گویم خواهی کرد.^{۱- تیمو:۶:۲}

^{۲۲} همچنین برای من مسکنی آماده کن، زیرا امیدوارم به نیایشهای شما، به شما بخشیده شوم.^{۲۳} افراس، هم زندان من در کول:۷:۱، ۱۲:۴
مسیح عیسی، به تو سلام می کند. ا:۱۲:۱۲، ۲:۲۳
^{۲۴} مارکوس، اریستارخوس، دیماس، لوقا، کول:۴:۱۴، ۲- تیمو:۴:۱۱
همکاران من [سلام می کنند].^{۲۵} فیض خداوند عیسی مسیح با روح شما باد!

h- ترجمه دیگر: هم به عنوان یک انسان و هم به عنوان یک مسیحی. پولس از فیلمون درخواست می کند که اونیسیموس را از نظر ایمانی همچون برادری بداند و از تنبیه او چنانکه قانوناً مجاز است نیز صرف نظر نماید. بدین سان انجیل به طور ضمنی مخالف با اساس بردگی است.

i- ترجمه تحت اللفظی: پس اگر تو مرا در همرازی (با خودت) ملاحظه می کنی.

j- با اینکه پولس معمولاً نامه های خود را دیکته می کند (روم ۱۶: ۲۲ X)، در اینجا ان چند کلمه را بدست خودش می نویسد تا بر اهمیت تعهد خود تأکید نماید.

k- فیلمون بوسیله پولس به مسیحیت گرویده است. وی دیگر به خودش تعلق ندارد و نمی تواند چیزی را از انجیل و پیام آور انجیل امتناع نماید.

l- ترجمه دیگر: فیض خداوند عیسی مسیح با شما باد! کلمه یونانی که در متن بالا روح ترجمه شده است در اینجا به مفهوم انسانی است که از مسئولیت های خود نسبت به خدا و نسبت به برادرانش آگاه است.